

FIȘA DISCIPLINEI

Anul universitar 2024-2025

Anul de studiu II / Semestrul II

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia
1.2. Facultatea	de Drept și Științe Sociale
1.3. Departamentul	de Științe Juridice și Administrative
1.4. Domeniul de studii	Drept
1.5. Ciclul de studii	Licență
1.6. Programul de studii/calificarea*	Drept / avocat – 261101, juriconsult – 261102, consilier juridic – 261103

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	Dreptul Uniunii Europene		2.2. Cod disciplină	DR II 15.1			
2.3. Titularul activității de curs	Lect.univ.dr.Mihaela Simion						
2.4. Titularul activității de seminar / laborator	Asist.univ.dr. Alexandra Tudor Todoran						
2.5. Anul de studiu	II	2.6. Semestrul	II	2.7. Tipul de evaluare (E/C/VP)	E	2.8. Regimul disciplinei (O – obligatorie, Op – opțională, F – facultativă)	O

3. Timpul total estimat

3.1. Numar ore pe saptamana	4	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/laborator	2
3.4. Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5. curs	28	3.6. seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					12
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					2
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					4
Tutoriat					
Examinări					1
Alte activități					

3.7 Total ore studiu individual	19
3.8 Total ore din planul de învățământ	56
3.9 Total ore pe semestru	75
3.10 Numărul de credite	3

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	-
4.2. de competențe	-

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Sală dotată cu video proiector
5.2. de desfășurarea a seminarului/laboratorului	Sală dotată cu tablă și video proiector

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	C3. Aplicarea legislației românești, a legislației europene și a celorlalte instrumente juridice internaționale – 2 C4. Interpretarea, corelarea și compararea instituțiilor juridice din dreptul național, dreptul european și dreptul altor state – 1
Competențe transversale	-

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Cunoașterea și înțelegerea de către studenți a ordinii juridice a Uniunii Europene.
7.2 Obiectivele specifice	La finalizarea cursului studentii trebuie: - să cunoască specificul izvoarelor de drept al Uniunii, precum și raporturile complexe stabilite între sistemul juridic al Uniunii și sistemul juridic național - sa înțeleagă specificul instituțiilor Uniunii Europene

8. Conținuturi*

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
Curs 1 ÎNCEPUTURILE PROCESULUI DE INTEGRARE ÎNTR-O EUROPĂ UNITĂ 1. Premisele integrării europene. 2. Tratatul de instituire a Comunității Europene a Cărbunelui și Oțelului. 3. Tratatul de instituire a Comunității Economice Europene. 4. Tratatul de instituire a Comunității Europene a Energiei Atomice.	Expunerea, conversația euristică, problematizarea	2ore/curs/săptămână
Curs 2 EVOLUȚIA PROCESULUI DE INTEGRARE EUROPEANĂ. DE LA INSTITUIREA COMUNITĂȚILOR PÂNĂ ÎN PREZENT 1. Evoluția de la instituirea Comunităților Europene până la Actul Unic European (1 ianuarie 1958 – 1 iulie 1987) 2. Actul Unic European 3. Evoluția Comunităților Europene de la Actul Unic European la Tratatul de la Maastricht (1 iulie 1987 – 1 noiembrie 1993) 4. Tratatul privind Uniunea Europeană (Tratatul de la Maastricht) 5. Evoluția Uniunii Europene de la Tratatul de la Maastricht până la Tratatul de la Amsterdam (1 noiembrie 1993 – 1 mai 1999) 5. Tratatul de la Amsterdam 6. Evoluția Uniunii Europene între Tratatul de la Amsterdam și Tratatul de la Nisa (1 mai 1999 – 1 februarie 2003) 7. Tratatul de la Nisa 8. Evoluția Uniunii Europene după Tratatul de la Nisa până la Tratatul de la Lisabona (1 februarie 2003 – 1 decembrie 2009) 9. Tratatul de la Lisabona (Tratatul de reformă) 10. Evoluția Uniunii Europene după Tratatul de la Lisabona (după 1 decembrie 2009)	Expunerea, conversația euristică, problematizarea	2ore/curs/săptămână
Curs 3 SPECIFICUL UNIUNII EUROPENE 1. Natura juridică a Comunităților Europene și Uniunii Europene. 2. Personalitatea juridică a Uniunii Europene 3. Cetățenia europeană	Expunerea, conversația euristică, problematizarea	2ore/curs/săptămână
Curs 4 PRINCIPIILE CARE STAU LA BAZA FUNCȚIONĂRII UNIUNII EUROPENE 1. Uniunea Europeană este o comunitate de drept 2. Principiul atribuirii competențelor 3. Principiul subsidiarității 4. Principiul proporționalității 5. Principiul cooperării loiale 6. Principiul respectării drepturilor fundamentale ale omului 7. Principiul democrației reprezentative 8. Principiul democrației participative 9. Principiul egalității de tratament și nediscriminării 10. Principiul respectării identității naționale a statelor membre	Expunerea, conversația euristică, problematizarea	2ore/curs/săptămână
Curs 5 SISTEMUL INSTITUTIONAL AL UNIUNII EUROPENE 1. Structura sistemului instituțional a. Instituții cu putere de decizie b. Instituții și autoritățile cu rol de control c. Organisme cu funcții de natură financiar – bancară d. Organisme cu rol consultativ e. Organismele interinstituționale f. Agenții ale Uniunii Europene g. Agenții de politică externă și securitate comună	Expunerea, conversația euristică, problematizarea	2ore/curs/săptămână

<p>h. Agenții de cooperare judiciară și polițienească în materie penală</p> <p>i. Agenții executive</p> <p>2. Principii instituționale</p> <p>a. Principiul reprezentării intereselor</p> <p>b. Principiul autonomiei instituționale</p> <p>c. Principiul atribuirii competențelor</p> <p>d. Principiul echilibrului instituțional</p> <p>e. Principiul cooperării instituționale loiale</p> <p>f. Principiul transparenței instituționale</p>		
<p>Curs 6 CONSILIUL EUROPEAN ȘI CONSILIUL UNIUNII EUROPENE</p> <p>1. Consiliul European</p> <p>a. Rolul Consiliului European în cadrul UE</p> <p>b. Istoric</p> <p>c. Misiune</p> <p>d. Organizare și funcționare</p> <p>e. Președintele Consiliului European</p> <p>2. Consiliul Uniunii Europene</p> <p>a. Rolul în cadrul UE</p> <p>b. Specificul instituției</p> <p>c. Istoric</p> <p>d. Componentă</p> <p>e. Organizare</p> <p>f. Funcționare</p> <p>g. Competențe</p>	Expunerea, conversația euristică, problematizarea	2ore/curs/săptămână
<p>Curs 7 PARLAMENTUL EUROPEAN</p> <p>a. Rolul Parlamentului European</p> <p>b. Istoricul parlamentarismului european</p> <p>c. Componenta Parlamentului European</p> <p>d. Organizarea internă a Parlamentului European</p> <p>e. Funcționarea Parlamentului European</p> <p>f. Competențele Parlamentului European</p>	Expunerea, conversația euristică, problematizarea	2ore/curs/săptămână
<p>Curs 8 Comisia Europeană</p> <p>a. Rolul Comisiei Europene</p> <p>b. Specificul Comisiei Europene</p> <p>c. Istoricul Comisiei Europene</p> <p>d. Componenta Comisiei Europene</p> <p>e. Organizarea Comisiei Europene</p> <p>f. Funcționarea Comisiei Europene</p> <p>g. Competențele Comisiei Europene</p>	Expunerea, conversația euristică, problematizarea	2 ore/curs/săptămână
<p>Curs 9 CURTEA DE JUSTITIE A UNIUNII EUROPENE</p> <p>a. Istoric</p> <p>b. Specificul și rolul instanțelor în ansamblul sistemului instituțional al UE</p> <p>c. Compunerea instanțelor UE</p> <p>d. Organizarea și funcționarea instanțelor UE</p> <p>e. Competența instanțelor de judecată</p>	Expunerea, conversația euristică, problematizarea	2ore/curs/săptămână
<p>Curs 10 CURTEA DE CONTURI ȘI BANCA CENTRALA EUROPEANA</p> <p>1. Curtea de Conturi a Uniunii Europene</p> <p>a. Istoric</p> <p>b. Misiune și rol</p> <p>c. Compunere</p> <p>d. Organizare</p> <p>e. Funcționare</p> <p>f. Competențe</p> <p>2. Banca Centrală Europeană, Eurosistemul și Sistemul European de Bănci Centrale</p>	Expunerea, conversația euristică, problematizarea	2ore/curs/săptămână

Curs 11 ORDINEA JURIDICA A UNIUNII EUROPENE 1. Specificul dreptului UE 2. Domeniul de aplicare al dreptului UE 3. Regimul de aplicare al dreptului UE în ordinea juridică a statelor membre	Expunerea, conversația euristică, problematizarea	2ore/curs/săptămână
Curs 12 IZVOARELE DREPTULUI UNIUNII EUROPENE 1. Izvoarele primare sau originare 2. Izvoarele secundare sau derivate 2.1. Regulamentul 2.2. Directiva 2.3. Decizia 2.4. Recomandarea și avizul 3. Izvoarele complementare 4. Alte izvoare	Expunerea, conversația euristică, problematizarea	2ore/curs/săptămână
Curs 13 PROCEDURILE LEGISLATIVE ȘI NELEGISLATIVE ÎN CADRUL UNIUNII EUROPENE 1. Procedurile legislative a. Procedura legislativă ordinară b. Procedurile legislative speciale c. Procedura legislativă specială a consultării d. Procedura legislativă specială a aprobării e. Procedura de adoptare a bugetului	Expunerea, conversația euristică, problematizarea	2ore/curs/săptămână
Curs 14 PROCEDURILE LEGISLATIVE ȘI NELEGISLATIVE ÎN CADRUL UNIUNII EUROPENE 2. Procedurile nelegislative a. Procedurile de încheiere a acordurilor internaționale b. Procedura de suspendare a anumitor drepturi în cazul încălcării grave a valorilor care stau la baza Uniunii Europene c. Procedura de încheiere a acordurilor de aderare la Uniunea Europeană d. Procedura de retragere din Uniunea Europeană e. Procedura de revizuire a tratatelor Uniunii Europene f. Procedura de ridicare a derogărilor privind îndeplinirea obligațiilor pentru realizarea uniunii economice și monetare și pregătirea pentru introducerea monedei euro g. Proceduri în cadrul cooperării consolidate a statelor membre h. Procedura de codificare a legislației Uniunii Europene	Prelegere, discuții	2ore/curs/săptămână
Bibliografie Legislație 1. Constituția României republicată (2003); 2. Tratatul privind Uniunea Europeană; 3. Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene; 4. Tratatul de aderare a României la Uniunea Europeană (2005) 5. Tratatul de la Lisabona (2017) Doctrina 1. Mihaela Simion, <i>Dreptul Uniunii Europene</i> , curs pus la dispoziția studenților în format electronic; 2. Gyula Fabian, <i>Drept instituțional al Uniunii Europene</i> , Editura Hamangiu, 2023; 3. Gabriel Liviu Ispas, Daniela Panc, <i>Drept instituțional al Uniunii Europene</i> , Editura Hamangiu, 2019; 4. Mihaela Augustina Niță (Dumitrașcu), <i>Dreptul Uniunii Europene I</i> , ed.a 2-a, Editura Universul Juridic, 2023; 5. Mihaela Augustina Niță (Dumitrașcu), Oana Mihaela Salomia, <i>Dreptul Uniunii Europene II</i> , Editura Universul Juridic, 2020; 6. Mihaela Pătruș, <i>Drept instituțional european, curs universitar</i> , Editura Pro Universitaria, 2018.		
8.2. Seminar-laborator		
1. Noțiuni introductive privitoare la Comunitățile Europene și Uniunea Europeană	Exercițiul, studiul de caz, învățarea bazată pe proiecte	2ore/seminar/săptămână
2. Evoluția Uniunii Europene	Exercițiul, studiul de caz, învățarea bazată pe proiecte	2ore/seminar/săptămână
3. Specificul Uniunii Europene	Exercițiul, studiul de	2ore/seminar/săptămână

	caz, învățarea bazată pe proiecte	
4. Principiile Uniunii Europene	Exercițiul, studiul de caz, învățarea bazată pe proiecte	2ore/seminar/săptămână
5. Sistemul instituțional al Uniunii Europene	Exercițiul, studiul de caz, învățarea bazată pe proiecte	2ore/seminar/săptămână
6. Consiliul European și Consiliul Uniunii Europene	Exercițiul, studiul de caz, învățarea bazată pe proiecte	2ore/seminar/săptămână
7. Parlamentul European și Comisia Europeană	Exercițiul, studiul de caz, învățarea bazată pe proiecte	2ore/seminar/săptămână
9. Comisia Europeană	Exercițiul, studiul de caz, învățarea bazată pe proiecte	2ore/seminar/săptămână
10. Curtea de Justiție a Uniunii Europene.	Exercițiul, studiul de caz, învățarea bazată pe proiecte	2ore/seminar/săptămână
9. Principalele acțiuni exercitate în fața Curții de Justiție a UE	Exercițiul, studiul de caz, învățarea bazată pe proiecte	2ore/seminar/săptămână
11. Ordinea juridică a Uniunii Europene	Exercițiul, studiul de caz, învățarea bazată pe proiecte	2ore/seminar/săptămână
12. Izvoarele dreptului Uniunii Europene	Exercițiul, studiul de caz, învățarea bazată pe proiecte	2ore/seminar/săptămână
13. Procedurile legislative ale UE	Exercițiul, studiul de caz, învățarea bazată pe proiecte	2ore/seminar/săptămână
14. Proceduri nelegislative ale UE	Exercițiul, studiul de caz, învățarea bazată pe proiecte	2ore/seminar/săptămână

Bibliografie

1. *Tratatele Uniunii Europene*, Editura Universul Juridic, 2018;
2. Mihaela Vrăbie, *Protecția juridică a Cartei drepturilor fundamentale ale Uniunii Europene*, Editura Universul Juridic, 2017;
3. Adriana Deac, *Dreptul Uniunii Europene. Instituțiile Uniunii Europene*, Editura Universul Juridic, 2016;
4. Gyula Fabian, Laura Lazar, *Dreptul Uniunii Europene. Selecție de jurisprudență relevantă*, vol.I, Editura Universul Juridic, 2017;
5. Augustina Dumitrașcu, Roxana-Mariana Popescu, *Dreptul Uniunii Europene. Sinteze și aplicații*, ed.II, Editura Universul Juridic, 2015.

10. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Conținuturile disciplinei sunt astfel stabilite încât să fie conforme așteptărilor reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi în domeniul aferent dreptului. Studiul disciplinei creează premisele însușirii noțiunilor teoretice și practice care stau la baza desfășurării activității profesionale în domeniu, prin însușirea legislației, instrumentelor și mecanismelor Uniunii Europene

11. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	<i>Examen finală</i>	<i>Examen scris</i>	90%
10.5 Seminar/laborator	<i>Evaluare pe parcurs</i>	<i>Testare continuă pe parcursul semestrului: testare periodică prin lucrări de control, întocmirea de referate, participare la procese simulate.</i>	10%

10.6 Standard minim de performanță:

Minim nota 5

Evaluare finală: lucrare scrisă cu întrebări tip grilă și deschise/ rezolvarea unor spețe, toate implicând utilizarea jurisprudenței Curții de Justiție a Uniunii Europene în interpretarea și aplicarea dreptului scris.

Pentru promovarea examenului, studentul trebuie să dovedească prin răspunsurile date că și-a însușit cunoștințele fundamentale din domeniul dreptului Uniunii Europene, dovedind cunoașterea și înțelegerea noțiunilor și instituțiilor specifice, precum și utilizarea adecvată a limbajului juridic de specialitate în cadrul unei dezbateri. De asemenea, în răspunsurile date, studentul nu trebuie să facă confuzii sau erori grave.

Se acordă un punct din oficiu, un punct activitatea la seminarii și 8 puncte pentru răspunsurile la lucrarea scrisă (16 întrebări X 0,5 puncte).

Data completării

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

Data avizării în departament

Semnătura directorului de departament